

6. Мудрак Л. Інформаційне суспільство як формат розвитку громадянського суспільства. *Ефективність державного управління*. 2015. Вип. 43. С. 91-98. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_43/fail/13.pdf

7. Носков С.А. Визуализация средств обучения как инструмент активизации учебной деятельности. *Вестник Самарского государственного технического университета. Серия: Психолого-педагогические науки*. Самарский государственный технический университет. Самара, 2013. № 2(20). С. 162-165. URL: <https://elibrary.ru/contents.asp?issueid=1236470>

8. Швед О.В. Інфографіка як засіб візуальної комунікації в сучасній журналістиці. *Гуманітарна освіта у технічних вищих навчальних закладах*. 2014. Вип. 30. С. 305–313.

Мірошниченко В.М.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Національна академія Національної гвардії України (м. Харків)*

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ГУМАНІТАРНОЇ СПЕЦІАЛЬНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стратегічним орієнтиром розвитку освітньої системи нашої держави є гуманітаризація, що обумовлює пріоритетність наукового пошуку у сфері оптимізації професійної освіти вчителів гуманітарних спеціальностей. Педагогічна діяльність трактується як вид професійної діяльності, змістом якої є навчання, виховання, освіта і розвиток учнів [1, с. 6].

Т. Равчина [4, с. 11] зазначає, що у ході сучасних змін освітньої парадигми, що супроводжуються переходом від трансформації знань, їх передавання до активного пізнавального процесу, від репродуктивного до творчого, пошукового навчання, від запам'ятовування до «відкриття» знань, особистісного усвідомлення, відбувається переосмислення методології освітньої діяльності через поступовий відхід від позитивізму та біхевіоризму як визначальних для традиційного навчання і прийняття концепції конструктивізму та конструкціонізму.

Для ефективною професійною діяльності педагога ідеї соціального конструктивізму корисні тим, що педагог повинен усвідомити важливі аспекти у навчанні учнів: 1) усвідомлення того, що реальність можна

змінити завдяки людській активності, діяльності і ті, хто хочуть її змінити, можуть це зробити; 2) визнання і повага інакомислення: розуміння того, що моя точка зору і мій спосіб життєдіяльності є лише один із варіантів серед значної кількості інших, тому слід «зрозуміти» інших, а не «судити» їх; 3) знання є соціальним продуктом, творінням людської діяльності, воно не «відкривається», а створюється (конструюється) у процесі конкретної соціальної взаємодії в конкретних соціально-культурних умовах конкретними засобами [6, с. 67–69].

Розглядаючи комунікативний потенціал учителя гуманітарних спеціальностей – організатора гуманістично спрямованої полісуб'єктної взаємодії у єдності трьох складових, комунікативні властивості особистості, що характеризують її потребу у спілкуванні, у взаємодії з іншими суб'єктами, ставлення та вибір способів цієї взаємодії; комунікативні здібності, тобто здібності прояву ініціативи, активності, формування та реалізації власної програми взаємодії; комунікативна компетентність [3, с. 90], діалогова взаємодія розглядається як системний процес, що інтегрує в собі кілька компонентів, а саме:

- комунікативно-діагностичний (діагностика соціо-психологічної ситуації та умов комунікативної педагогічної діяльності; виявлення можливих соціальних, соціально-психологічних та інших протиріч, проблем, з якими потенційно можна зіткнутися в ході педагогічної взаємодії);

- комунікативно-прогностичний (прогнозування й оцінювання позитивних і негативних аспектів ситуації майбутньої полісуб'єктної взаємодії);

- комунікативно-програмувальний (підготовка програми взаємодії, вибір педагогічного стилю, позиції, дистанції взаємодії відповідно до мети і навчальних завдань);

- комунікативно-організаційний (організація уваги, ролей учасників взаємодії, стимулювання їхньої комунікативної активності, управління процесом взаємодії);

- комунікативно-процесуальний (аналіз комунікативної ситуації, в якій розгортається взаємодія, її оцінювання з одночасним прогнозуванням її розвитку і скеровування її результативності).

Є. Співаковською [5] змодельовано структуру професійної діяльності вчителя гуманітарних спеціальностей в полісуб'єктному навчальному середовищі, яка включає наступні компоненти:

мотиваційний компонент професійної діяльності вчителя-гуманітарія в забезпечує чітке формулювання педагогом і розуміння ним мети професійної діяльності, загальних і конкретних навчальних цілей, і через зусилля відповідних внутрішніх і зовнішніх мотивів залучає дієвість інших компонентів у визначеній нами структурі.

Як зазначає С. Занюк, успіх будь-якої діяльності визначається мотивацією (прагненням самоутвердитися, досягти високих результатів), і кількість чинників (тобто рівень мотивації) прямо пропорційно впливає на кількість зусиль, які людина схильна докласти для досягнення успіху в діяльності [2, с. 9]. Крім того, мотивація спроможна пояснити цілеспрямованість дії, організованість і стійкість цілісної діяльності, що передбачає досягнення певної мети.

Діяльнісно-управлінський компонент передбачає: 1) створення психолого-педагогічних умов для ефективного функціонування полісуб'єктному навчальному середовищі, спрямованого на досягнення навчальних цілей усіх суб'єктів; 2) організацію власної педагогічної діяльності та навчальної діяльності учнів; 3) часткову організацію діяльності мережевої спільноти (мережевої спільноти суб'єктів учнів і мережевої спільноти суб'єктів педагогів та взаємодії між ними).

Комунікативний компонент визначає специфіку й ефективність діалогової взаємодії на принципах співробітництва усіх суб'єктів навчального процесу в полісуб'єктному навчальному середовищі.

Проектно-конструкторський компонент визначає траєкторію та змістове наповнення продуктів дидактичного дизайну педагога, розробку навчально-методичних ресурсів, специфікацію необхідних засобів реалізації навчальної мети в полісуб'єктному навчальному середовищі.

Предметно-методичний компонент, який окреслює необхідні предметні знання, вміння, компетенції педагога, зумовлені специфікою предметів гуманітарного циклу, його методичні знання, вміння, стратегії для ефективного залучення інших компонентів діяльності вчителя гуманітарних спеціальностей.

рефлексійний компонент.

Важливе значення *рефлексійному компоненту* науковець надає у результаті розуміння рефлексії як: 1) процесу само розуміння і розуміння іншого; 2) процесу само оцінювання й оцінювання іншого; 3) процесу само інтерпретації та інтерпретації іншого; 4) принципу людського мислення, що спрямовує людину на осмислення й усвідомлення власних форм і передумов, предметний розгляд самого знання, критичний аналіз його змісту і методів, дослідження самого пізнавального акту.

Синергетично-акмеологічний компонент логічно зумовлений сутністю педагогічної рефлексії, яка спонукає як педагога-суб'єкта, так і за його посередництва, суб'єктів-учнів та групового (мережевого) суб'єкта до самоорганізації та саморозвитку і нарешті до досягнення максимально ефективного результату в навчальному процесі.

Реалізація вчителя гуманітарних спеціальностей як педагога у професійній діяльності забезпечується сформованістю у нього належного рівня відповідних кожному із виділених вище компонентів структури професійної діяльності компетентностей: 1. Мотиваційний компонент – мотиваційно-регуляційна компетентність. 2. Предметно-методичний компонент – предметна компетентність і методична компетентність. 3. Діяльнісно-управлінський компонент – компетентність педагогічного управління. 4. Комунікативний компонент – компетентність полісуб'єктної взаємодії та комунікативна компетентність. 5. Проектувально-конструкторський компонент – компетентність дидактичного дизайну та інформаційна компетентність. 6. Особистісно-когнітивний компонент – емоційно-когнітивна компетентність. 7. Рефлексійний – компетентність у рефлексії. 8. Синергетично-акмеологічний компонент – компетентність реалізації процесів САМО.

Список використаних джерел:

1. Введение в педагогическую деятельность: учебное пособие для вузов / А.С. Роботова, Т.В. Леонтьева, И.Т. Шапошникова и др. / Под ред. А.С. Роботовой. – М.: Академия, 2004. – 208 с.
2. Занюк С.С. Психологія мотивації: Навчальний посібник / С.С. Занюк. – К.: Либідь, 2002. – 304 с.
3. Иванова С.П. Учитель XXI века: ноопсихологический подход к анализу профессионально-личностной готовности к педагогической деятельности. – Псков : ПГПИ им. С.М. Кирова, 2002. – 228 с.

4. Равчина Т.В. Діяльність викладача вищої школи у контексті сучасної філософії освіти / Т.В. Равчина // Вісник Львівського університету. Серія: Педагогіка. – 2009. – Вип. 25. – Ч. 3. – С. 11-22.

5. Співаковська Є.О. Теоретичні та методичні основи підготовки майбутнього вчителя гуманітарних спеціальностей до професійної діяльності в полісуб'єктному навчальному середовищі : автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Херсонський державний університет. Херсон, 2016. 38 с.

6. Littlejohn S., Foss K. Theories of human communication / S. Littlejohn, K. Foss. – Waveland Press, Inc, 2010. – 487 p.

Парій С.Б.

аспірант,

Запорізький національний університет

ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ НА СВІТОВОМУ ОСВІТНЬОМУ РИНКУ

Підготовка кваліфікованих кадрів у сфері туристичного обслуговування питання наукового пошуку багатьох сучасних науковців. У цьому напрямку цікавим є досвід професійної підготовки фахівців з туризму у закордонних вищих навчальних закладах. Країни-лідери на ринку туризму зазвичай мають певну систему підготовки туристичних кадрів, яка відповідає вимогам сьогодення і здатна задовольнити потреби сучасних споживачів і виробників туристичних послуг, але не позбавлені й певних проблем [1, с. 356].

Питання підготовки кваліфікованих фахівців для галузі туризму висвітлюється у працях вітчизняних і зарубіжних дослідників. У вітчизняних академічних колах досвід підготовки туристичних кадрів вивчали В.К. Федорченко, Г.В. Черній, Н.П. Степанець, Л.В. Чорна, Н.І. Закордонець, Л.В. Кнодель та Л.В. Сакун. Роботи науковців присвячені підготовці туристичних кадрів у навчальних закладах Європи, США, Франції, зокрема питанням змісту освітніх програм, формам теоретичної і практичної підготовки майбутніх фахівців з туризму.

Туристична освіта як складова туристичної галузі має безпосередній вплив на соціокультурний розвиток країни. Тому, передусім система